

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра міжнародних відносин

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ
ВІДНОСИНАХ»**

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29” серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Інтеграційні процеси в сучасних міжнародних відносинах
Освітня програма	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Галузь знань	29 «Міжнародні відносини»
Освітній рівень	Магістр
Статус дисципліни	Нормативна
Курс/семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 14 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 58 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни
<p>Мета дисципліни: засвоєння знань, пов'язаних із вивченням економічних і зовнішньополітичних інтеграційних і дезінтеграційних процесів, що відбуваються в сучасному світі, формування у студентів системних знань з інтеграційних процесів, сприяння розвитку навичок системного і критичного мислення та набуття навичок застосування відповідних знань у практичній площині.</p> <p>Основними завданнями вивчення студентами дисципліни «Інтеграційні процеси в сучасних міжнародних відносинах» є засвоєння ними знань та набуття навичок щодо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутності феномена інтеграції та розуміння основних підходів до вивчення інтеграційних процесів у міжнародних відносинах в зарубіжній і вітчизняній науці; - місця інтеграції серед інших глобальних чинників світового розвитку та вплив інтеграційних тенденцій на еволюцію системи міжнародних відносин в цілому і її регіональних підсистем; - ролі міжнародних організацій в сучасних міжнародних відносинах і світовому розвитку та характеристики найважливіших інтеграційних об'єднань; - механізмів багатосторонніх інтеграційних процесів та дипломатії; - внутрішньої і зовнішньої політики країн, що входять в інтеграційні об'єднання; економічні, зовнішньополітичні, оборонні та соціальні заходи досліджуваних інтеграційних об'єднань.
Компетентності
<p>Дана дисципліна покликана розвинути наступні компетентності:</p> <p>Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, які відповідають меті та завданням навчальної дисципліни</p> <p>Загальні компетентності: ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою; ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість; ЗК 9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p>

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.

СК 10. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

Результати навчання

РН02. Критично осмислювати та реалізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.

3. Структура дисципліни

Тема	Результати навчання	Завдання
Тема 1. Передумови розвитку і етапи становлення інтеграційних процесів в міжнародних відносинах	Розуміти значення поняття «інтеграції» та особливостей регіональної інтеграції. Проаналізувати види інтеграції. Особливості співвідношення економічної і політичної інтеграції. Охарактеризувати основні етапи інтеграції, механізми прийняття і реалізації рішень на його різних стадіях. Виокремити рівні інтеграції. Зовнішні і внутрішні чинники розвитку інтеграційних і дезінтеграційних процесів. Розглянути позитивні і негативні наслідки розвитку інтеграційних процесів у сучасному світі. Відслідкувати проблеми і співвідношення суверенітету та наднаціональності у діяльності інтеграційних об'єднань. Виокремити міжнародна інтеграція і зовнішня політика.	<ul style="list-style-type: none">• Тести• Контрольні запитання,• Завдання для самостійної роботи
Тема 2. Теоретичні підходи до дослідження проблем і процесів інтеграції	Ознайомитися із теоріями міжнародних відносин про роль інтеграційних процесів в новому світовому порядку. Розглянути сучасний стан і нові тенденції у дослідженні інтеграції. Визначити основні підходи до дослідження процесів інтеграції у сучасних міжнародних відносин. Виокремити основні школи дослідження і концепції інтеграції. Розглянути погляди функціоналістів та неофункціоналістів на розвиток інтеграції, федералістів та неофедералістів про інтеграцію.	<ul style="list-style-type: none">• Тести• Контрольні запитання,• Завдання для самостійної роботи

	Транзакціоналізм. Конструктивістський підхід до дослідження інтеграції. Засади міждержавного підходу до дослідження інтеграції. Інституціоналізм та «новий» інституціоналізм. Концепція багаторівневого управління та міжнародного режиму в реструктуризації міжнародних відносин.	
Тема 3. Роль та місце інтеграції в сучасних міжнародних відносинах	Розглянути вплив процесів глобалізації на розвиток інтеграційних процесів. Взаємозв'язок глобалізації та регіоналізації. Визначити поняття регіоналізму і регіоналізації у міжнародних відносинах. Відкритий і закритий регіоналізм, їхнє співвідношення з процесами інтеграції. Виокремити трьохступеневу структуру глобальної регіоналізації: суб-, мезо- і макрорегіон. Глобальний регіон як елемент світової політичної системи. Визначити характерні риси та типи глобального регіону. Роль регіональної інтеграції в реструктуризації міжнародних відносин.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Завдання для самостійної роботи
Тема.4 Інтеграційні та дезінтеграційні процеси у Європі	Визначити еволюцію інтеграційних процесів у Європі у ХХ - на поч. ХХІ ст. Регіоналізація і розвиток інтеграційних процесів у різних регіонах Європи. Розглянути залучення держав Центрально-Східної і Південної Європи до загальноєвропейських інтеграційних процесів. Нейтралітет і інтеграція у зовнішній політиці держав Європи. Знати про євроскептицизм, популізм та націоналізм як прояв дезінтеграційних явищ в ЄС. БРЕКСІТ і його вплив на економіку і безпеку ЄС. Інтеграція як метод подолання конфліктних ситуацій і криз у Європі.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Завдання для самостійної роботи
Тема 5. Україна в сучасних міжнародних інтеграційних процесах	Розглянути вплив інтеграційних процесів в сучасних міжнародних відносинах на формування інтеграційних пріоритетів України.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Завдання для

	<p>Виокремити механізми включення України в євроінтеграційні процеси. Копенгагенські критерії вступу України до ЄС. Знати участь України в регіональних інтеграційних процесах: Вишеградської четвірки, Міжмор'я, Чорноморське економічне співробітництво. Розглянути вплив війни росії проти України на переформатування міжнародних відносин. Інтеграція як фактор подолання периферійності регіону Центрально-Східної Європи: Люблінський трикутник, Бухарестська дев'ятка. Місце і роль України в системі європейської безпеки.</p>	самостійної роботи
<p>Тема 6. Америка в сучасних міжнародних інтеграційних процесах</p>	<p>Розглянути роль та місце США у розвитку інтеграційних процесів у Північній та Латинській Америці. Проекти міжамериканської інтеграції: пропозиції США та їх альтернатива. Розвиток інтеграції в Латинській Америці. ЛАІ, ЛАВТ, та ін. Вплив зовнішніх чинників на інтеграційні та дезінтеграційні процеси в регіоні. Знати підходи провідних держав регіону до розвитку інтеграції на американському континенті. Бразилія та Аргентина у процесах співробітництва в Латинській Америці. Виокремити роль Центральноамериканські держави у інтеграційних процесах. Особливості інтеграції держав Південного конусу.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Завдання для самостійної роботи
<p>Тема 7. Азія в інтеграційних процесах міжнародних відносин</p>	<p>Знати особливості регіональних та субрегіональних комплексів азіатських країн. Теоретичні підходи представників азіатських держав до проблем і перспектив, форм, методів і напрямів розвитку інтеграції. Розуміти напрями діяльності і перспективи функціонування інтеграційних об'єднань арабських країн (ЛАД, РСАДПЗ ті ін.). Розглянути вплив зовнішніх і внутрішніх чинників (економічних, релігійних, етнічних) на розвиток співробітництва держав ПСА у рамках інтеграційних проектів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Завдання для самостійної роботи

	<p>Виокремити Середній Схід у сучасних інтеграційних процесах. Позиція провідних держав регіону щодо розвитку інтеграції у регіоні. Розглянути становлення і діяльність інтеграційних об'єднань держав регіону (АСЕАН, СЕАТО та ін.). Проблема єдності АСЕАН в нових геополітичних умовах. Транстихоокеанське партнерство: між вільною торгівлею і геополітикою.</p>	
Тема 8. Інтеграційні процеси на євразійському просторі	<p>Розглянути євразійську ідеологію в політичному курсі РФ. Проект «Велика Євразія». Диспаритети регіональної інтеграції в Центральній Азії. Розглянути Китайську ініціативу «Один пояс, один шлях»: глобальний проект для розвитку однієї країни. Проблеми і перспективи сполучення ЄАЕС і проекту «Один пояс, один шлях». Особливості Шанхайської організації співробітництва як регіонального об'єднання.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Завдання для самостійної роботи
Тема 9 Африка в сучасних міжнародних інтеграційних процесах	<p>Визначити специфічні риси інтеграційних процесів на Африканському континенті. Організація Африканської єдності. Розглянути діяльність Економічного співтовариства країн Західної Африки (ЕКОБАС), Спільного ринку Східної та Південної Африки (КОМЕСА), Південноафриканського співтовариства розвитку (САДЖ) Дослідити міжрегіональну інтеграцію країн Азії та Африки (Близькосхідну зону вільної торгівлі та її субрегіони). Проаналізувати нові форми інтеграційних об'єднань в Африці та ризики інтеграції в регіоні.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Тести • Контрольні запитання, • Завдання для самостійної роботи
Тема 10. Переформатування регіонів і суперництво позарегіональних акторів в контексті сучасних інтеграційних процесів в сучасних міжнародних відносинах	<p>Розглянути об'єднання БРІКС: політична природа і перспективи інституціоналізації. Особливості китайської моделі регіоналізації: спроби подолання регіонального дисбалансу. Сучасний латиноамериканський регіоналізм: зіткнення двох моделей інтеграції. «Глобальна Арктика» як регіон</p>	<ul style="list-style-type: none"> Тести • Контрольні запитання, • Завдання для самостійної роботи

	нового типу.	
--	--------------	--

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість Балів
Практичне (семінарське) заняття	20
Бали за теми, винесені на лекційні заняття	10
Самостійне опрацювання додаткової літератури	10
Індивідуальна робота	10
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Робота на практичних заняттях	Бали за теми, винесені на лекційні заняття	Самостійне опрацювання додаткової літератури	Індивідуальна робота	Екзамен	Разом
20	10	10	10	50	100

Поточний контроль з дисципліни «Інтеграційні процеси в сучасних міжнародних відносинах» відбувається шляхом перевірки засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять, написання контрольної роботи, підготовки індивідуальної роботи та контролю самостійного опрацювання додаткової літератури.

Перевірка засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей (в тому числі у формі презентацій), коротких письмових / тестових робіт. За опрацювання тем, визначених для семінарських занять студент може отримати максимум 20 балів.

Контроль засвоєння знань та навичок, що базуються на лекційному матеріалі, здійснюється шляхом написання студентами контрольної роботи (у розгорнутій та/або тестовій формі). За опрацювання тем, визначених для семінарських занять, студент може отримати максимум 10 балів.

Навики роботи із науковою літературою, вміння аналізувати знайдені матеріали, робити висновки та узагальнення студенти реалізують шляхом написання індивідуальних робіт. Індивідуальна робота оцінюється максимум у 10 балів.

Студентам також пропонується самостійне опрацювання наукових джерел, які є знаковими для відповідної дисципліни. Контроль засвоєння відповідних знань здійснюється у тестовій формі та максимум оцінюється у 10 балів.

Підсумковий семестровий контроль дисципліни здійснюється у формі екзамену та передбачає виконання письмових екзаменаційних завдань, які містять як розгорнуті, так і тестові завдання. На екзамен виносяться питання, передбачені робочою навчальною програмою дисципліни, які потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання та застосувати їх для вирішення практичних завдань. Перед екзаменами у терміни, визначені розкладом, обов'язково проводяться консультації.

Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на семінарах (максимально – 20 балів), отриманих балів за самостійну роботу (максимально – 10), за контрольну роботу (максимально – 10), за індивідуальне завдання (максимально – 10) і оцінки, отриманої за екзамен (максимальний бал – 50 балів), що в сумі максимум може скласти 100 балів.

- При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, опрацювання завдань, підготовка презентацій доповідей,

підготовка індивідуальних завдань тощо.

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- *90-100 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
- *70-89 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.
- *50-69 балів* – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.
- *Менше 50 балів* – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, презентації, схеми)
Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none">1. Берлач А.І., Кондрюкова В.В. Конфліктологія: навч. посіб. для дист. навч. Київ: Університет України, 2007. 217 с.2. Вітман К.М. Інтеграційні процеси на пострадянському просторі як продовження дезінтеграції СРСР / К. Вітман // Держава і право. — 2010. — № 48. — С. 601-606.3. Войтович Р.В. Глобалізаційні процеси в сучасному світі : навч.-метод. матеріали / Р.В. Войтович, М.Т. Солоха ; укл. М.І. Бондаренко. – К. : НАДУ. 2013. – 52 с4. Весела Н.М. Інтеграційні процеси в Латинській Америці та Карибському басейні: особливості, тенденції, перспективи: дис. на здобуття к. політ. н./ Н.М. Весела. – К., 2002.5. Світові інтеграційні процеси в умовах трансформації міжнародних систем / під ред. Л.Д.Чекаленко. – К.: Дипломатична академія при МЗС України. – 2013. Калитчак Р. Регіоналізм у європейських інтеграційних процесах. – К., 2007.6. Копійка В., Шинкаренко Т. Європейський Союз: заснування і етапи становлення. – К., 2001.7. Ковальова О.І. Політична інтеграція в Латинській Америці: генеза, ключові характеристики, детермінанти кризових тенденцій: дис., к. політ. н./ О.І. Ковальова. – К., 2004	

8. Міжнародні відносини та світова політика/ під ред. В.А.Манжоли. – К., 2010. 5. Міжнародні організації/ за ред.. В.М.Матвієнка. – К., 2005. 6. Міжнародні організації/ за ред.. О.С. Кучика. – К., 2005.
9. **Нагорняк М.М. Концептуалізація процесів етнополітичної інтеграції та дезінтеграції** / М. М. Нагорняк // *Держава і право. Серія : Політичні науки.* - 2018. - Вип. 80. - С. 179-181. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drpn_2018
10. M. Nagornyak, A. Fedorak. The particularities of the formation and mechanisms of implementation of the Japan's integration policy. *Актуальні проблеми міжнародних відносин.* 2021. Вип. 149. С. 5-27. : <http://apir.iir.edu.ua/>

Додаткова література:

1. Даймен Д. Дедалі міцніший Союз. Курс європейської інтеграції/ Д.Даймен; пер. з англ.. М.Марченко. – К., 2006. .
2. De Melo J. The New Regionalism in Trade Policy/ De Melo J., Panagariya A. - . World Bank, 1998.;
3. Європейська інтеграція/ уклад. М. Яхтенфукс, Б.Колер-Кох; пер. з нім. М. Яковлева. – К., 2007. ;.
4. European Integration Theory/ Antje Wiener and Thomas Diez (eds.). Oxford–New York: Oxford University Press, 2004. ;. Abbott F.M. NAFTA and the Legalization of World Politics: A Case Study/ F.M. Abbott//”International Organization”, Summer 2000.;. Bhalla A. Regional Blocs, Building Blocks or Stumbling Blocks / Bhalla A., Bhalla P. New York, 199;. Bhagwati J. Preferential Trading Areas and Multilateralism: Strangers, Friends, or Foes? / Bhagwati J., Panagariya A. // The Economics of Preferential Trade Agreements. /Ed. by Jagdish Bhagwati and Arvind Panagariya. Washington, 1996; Frankel J. Regional Trading Blocs in the World Economic System. Institute for International Economics/ J. Frankel. - Washington, 1997. ;
5. Free Trade Areas and U.S. Trade Policy. / Ed. by Jeffrey J. Schott. Washington, 1989
6. Гурак І., Лещенко, Л. Можливості Польщі щодо поглиблення європеїзації України в контексті російських загроз. Sojusz polsko-ukraiński 1920 roku. Refleksje nad przeszłością – myśli o przyszłości. Praca zbiorowa pod redakcją Jana Matkowskiego i Stanisława Stępnia. Warszawa, 2020. С. 147–159.

Законодавчі акти, нормативні документи, інструктивні, методичні матеріали та рекомендації міністерств і відомств:

1. Офіційний сайт ЄС: <http://europa.eu>
2. База даних по законодавству ЄС: <http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm> 3. ADB Asia Regional Integration Center www.ARIC.adb.org
3. European Institute of Public Administration www.EIPA.eu
4. European University Institute www.EUI.eu

5. Foreign Affairs www.ForeignAffairs.org
6. Foreign policy www.ForeignPolicy.com
7. Rand Corporation www.rand.org
8. <http://dony.ru/book/74009-istorya-stran-vostoka-v-novoe-vremya.html>. 10.
<http://www.niddleeast.org.ua/historu/modern.htm>
9. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>
10. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
11. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/>
12. Наукова бібліотека ПНУ. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/>
13. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
14. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.org.ua/>

7. Контактна інформація

Кафедра	<p>Кафедра міжнародних відносин</p> <p>м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола 1, каб. 103</p> <p>(096) 30-99-635, (0342) 75-20-27</p> <p> kmv@pnu.edu.ua</p> <p>Сторінки в соцмережах:</p> <p> https://www.facebook.com/pnuir</p> <p> https://www.instagram.com/pnu_international_relations/</p>
Викладач	 <p>Нагорняк Михайло Миколайович Професор кафедри міжнародних відносин, доктор політичних наук, Заслужений працівник освіти України</p>
Контактна інформація викладача	<p>+380971793006 nagornyakmm@gmail.com</p>

Політика курсу

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <p> Ознайомитися з даними положеннями та</p>
--------------------------	---

	документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)
Невідповідна поведінка під час Заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Студент має змогу також отримати додаткові бали , пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) . відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішенням кафедри міжнародних відносин
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 із внесеними змінами наказ № 80

	від «12» лютого 2021 року) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/
--	---

Викладач

Нагорняк М.М.